



LESMAP

WAT EEN BERG

*Bezoek aan de archeologische site Hoge Wal in Ertvelde.
Voor leerlingen van het 1ste en 2de leerjaar.*

Op de archeologische site Hoge Wal ligt een grote berg aarde. Deze berg zou zoveel kunnen zijn: een woonplek voor kabouters en elfen, een oud kerkhof, een plaats voor een schat, ... Door middel van een speciaal ontworpen prentenboek fantaseren de kinderen van je klas er op los. Ze zoeken naar het hoe en het wat en ontdekken dat deze hoop aarde vroeger een kasteel was. Tijdens een bezoek aan de Hoge Wal leren de kinderen meer over het leven op het mottekasteel. Ze volgen hiervoor een bijzondere route met speelse doe- en denkopdrachten.

Lees verder meer:

- 1** algemene informatie over de archeologische site Hoge Wal
- 2** voorbereiding in de klas
- 3** hoe verloopt het spel ter plaatse
- 4** naverwerking in de klas + bijlages

*Het educatief pakket 'Wat een berg' is ter beschikking van april tot oktober.
Het is noodzakelijk dat je vooraf inschrijft via cultuurcentrum@evergem.be*

LOCATIE

Archeologische site Hoge Wal
(naast Sportcentrum Hoge Wal)
Guldensporenlaan
9940 Evergem-ERTVELDE

CONTACT

Cultuurcentrum Evergem
Tel: 09/358 51 00
Mail: cultuurcentrum@evergem.be
www.evergem.be/cultuurcentrum
www.mottekasteel.be



1

ALGEMENE INFORMATIE OVER DE ARCHEOLOGISCHE SITE HOGE WAL

Het *mottekasteel* is één van de oudste kasteelvormen en speelde een uiterst belangrijke rol in de geschiedenis van de kastelenbouw. Het was een versterkte woonplaats van een adellijk persoon. Een mottekasteel bestond uit een opperhof en een neerhof met een achtvormige wal er rond. Het opperhof was een grote kunstmatige aarden heuvel (een motte) meestal beschermd door doornstruiken en palissades. Er stond een houten gebouw op dat zowel diende om in te wonen als om zich te verdedigen. Op het neerhof speelde zich het dagelijks leven af: er waren ondermeer een boerderij, een kapel, stallen, schuren en verblijfplaatsen van ondergeschikten. Het geheel van grachten, aarden hellingen en palissades maakte van het mottekasteel een bijzonder indrukwekkende vesting.

Het *mottekasteel Hoge Wal* in Ertvelde duikt voor het eerst in de geschreven bronnen op aan het eind van de 12de eeuw. Zeger II, de Burggraaf van Gent, zegt er dat hij een kapel heeft gesticht bij het kasteel dat hij bij zijn domein in Ertvelde heeft laten bouwen. Dankzij deze vermelding kan een bouwdatum rond 1190 naar voor worden geschoven. In 1200 deed Zeger II afstand van zijn titel en trad hij in bij de Orde van de Tempeliers. Zijn zoon Zeger III was niet geïnteresseerd in de Hoge Wal. In 1212 vestigde hij zich in Heusden. Hoogstwaarschijnlijk kwamen de burggraven nooit meer terug in Ertvelde.

De archeologische site Hoge Wal vormt *één van de best bewaarde mottes van Vlaanderen* waarbij de vroegere 'motte-structuur' ook vandaag nog duidelijk te herkennen is: het opperhof, het neerhof en de walgracht bestaan nog steeds als afzonderlijke elementen. Sinds 1994 is de Hoge Wal een beschermd monument.

2

VOORBEREIDING IN DE KLAS



N




Na bevestiging van de reservatie kan je de tas met het educatief materiaal afhalen in de bibliotheek of het cultuurcentrum van Evergem (Sleidinge).

Inhoud van de tas:

-  prentenboek 'Wat een berg'
-  lesmap
-  boekje met speelse doe- en denkopdrachten
-  plattegrond van het mottekasteel Hoge Wal
-  8 onderzoekskettingen
-  8 tekenkaartjes

Lees het prentenboek 'Wat een berg' voor aan de kinderen van je klas.

Enkele ideetjes om het voorleesmoment leuker te maken:

-  Laat de kinderen samenzitten zodat iedereen de prenten goed kan zien.
-  Laat de kinderen zelf ook fantaseren over de berg aarde.
-  Laat de kinderen raden of deze berg ook in het echt zou kunnen bestaan.

Vertel de kinderen dat de berg aarde uit het boek wel degelijk echt bestaat. De berg ligt in Ertvelde. Vroeger, heel lang geleden, stond er op deze plek een bijzonder kasteel: het mottekasteel Hoge Wal. Binnenkort gaan jullie met de klas op uitstap naar deze berg.

Praktisch

Het bezoek aan de archeologische site is een buitenactiviteit. Vraag aan de leerlingen om de gepaste kledij aante trekken.



3

HOE VERLOOPT HET BEZOEK TER PLAATSE

N



Naam de volledige tas (incl. prentenboek) mee naar de archeologische site Hoge Wal. Door middel van het educatief materiaal kan je de kinderen op een leuke manier rondleiden (ca. 1u). Lees vooraf het boekje met de speelse doe- en denkopdrachten alvast eens door. Na het bezoek geef je de tas af in het sportcentrum.

4

NAVERWERKING IN DE KLAS









Materiaal:

-  werkblad voor elk kind van de klas (zie bijlage 1)
-  stiften, kleurpotloden, potloden,...

Ga met de leerlingen een kort klasgesprekje aan:

We hebben de berg uit het prentenboek bezocht. Jullie weten ondertussen dat deze berg aarde vroeger een mottekasteel was. In het mottekasteel leefden Zeger II en zijn kasteelbewoners. Het leven op zo'n kasteel was anders dan ons leven nu.

Kunnen jullie nog vertellen wat er precies anders was aan het leven van de kasteelbewoners?

-  *Ze aten dingen die ze in de buurt konden kweken of vinden.*
-  *Ze aten weinig vlees.*
-  *Ze maakten veel dingen zelf.*
-  *Ze vochten met pijl en boog.*
-  *Kinderen gingen nog niet naar school.*
-  *...*

De jongen uit het prentenboek zou het fantastisch vinden om te leven in de tijd van Zeger II. Hij droomt er van om er uit te zien als een echte kasteelbewoner.

Zouden jullie hem kunnen helpen? Hoe denken jullie dat de bewoners van een mottekasteel er uit zagen? Welke kleren droegen zij? Hadden ze een baard of een snor? ...

Laat de kinderen eerst hun ideeën naar voor brengen. Toon daarna enkele prenten van jongens en mannen uit de middeleeuwen (zie bijlage 2). Gebruik hierbij eventueel ook enkele bibliotheekboeken om de kledij nog beter te illustreren. Bespreek de details van de kleding.

De kinderen kunnen nu zelf het lichaam en de kleren van de jongen aanvullen en inkleuren. Zo toveren ze hem om in een middeleeuwse jongen.



